

Mūsų Obalsis: Už Progesą, Taiką ir Demokratiją!

WILNIS

"Valdžia žmonų, žmonėn ir per žmones lai neišnyks nuo šios žemės." -ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME X, NO. 298.

TREČIADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 20 D., 1939 M., CHICAGO, ILL.

KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENA...

Perdaug prasimelavo J. Wedgewood Finai bėga SLA nominacijų

18 d. gruodžio iš Helsinkio pranešė, kad 800 raudonarmiečių sukilo prieš savo vyriausybę.

Bet toms žaunoms jau nei buržuazinė spauda netiki. Vakar Čičagos "Daily News" pripažino, kad tokie pranešimai niekad nelieva pasitvirtinę.

Tokios žaunos giluoja tik "Naujienoms", "Draugui" ir "Vienybėi".

Vakar, po pietų, per Švediją ir Daniją gauta žinių, kad šiaurinėje Finlandijoje Raudonoji Armija veja baltuosius visu frontu.

Centraliniame fronte Raudonoji Armija priverė finus trauktis ties Kuolajarvi.

Ir tėmyki, tos žinios ne iš Maskvos, bet iš Stokholmo ir Kopenhago, kurie pritaria baltvydėčiams!

Dabar suprantama, kodėl Helsinkio klinka meluoja dar daugiau ir kodėl Anglija taip neruojuasi.

Anglijos vyriausias propagandistas Amerikoje yra Alfred Duff-Cooper. Vakar jis sakė prakalbą Bridgeport, Conn., ir pripažino: "Anglija nėra karo stovyja su Rusija, bet Finlandijai ji padeda, kiek tik jos spēkos neša".

Formaliai nekariauja, o faktiškai karuoja iš visų spēkų.

Smarkiai sugadino Anglijos pomy krauj darbinėis J. Wedgewood, kuris liberalų dienrašty "News Chronicle" parašė, jog Manerheimas yra laudelis ir jog tas buledis valdė Finlandiją. Wedgewood griežtai pasisako prieš Helsinkio klinką.

Anglijos darbinėis tarpe tokių kaip Wedgewood yra mažai. Bet už tai jie verli dar didesnės pagarbos.

Jei tik kairioji sriovė būtų geriau prisirėngusi prie SLA nominacijų, tai demonstracijų prieš seną tvarką būtų išėjęs visai nebūgla.

Štai 169 kuopoj, Ambridge, Pa., J. Milliauskas gavo 15 balsų, Laukaitis 4, o Bagocius nieko. J sekretorius K. Michelsonas gavo 16 balsų, o Vinikas tik 3.

I izdo glėbėjus P. Dargis gavo net 18 balsų.

O kam dabar pritaria rusai caristai, kurie gyvena Paryžiuje - baltajai Finlandijai, ar Sovietams?

Kalba generolas N. Backnetjevas, kuris pasisako turis dvarį Finlandijoj.

Jo dvarėliai Rusijoje senai valstiečių nuosavybė. Už tai jis visais dantimis iskanėjęs i Manerheimo skvernus. Finų darbininkų jis nekvenčia, bet "socialistai" Tameriai ir generolai Manerheimai jam tikri mesijoniai.

Puiki atsisaukimų išleido Ispanijos Komunistų Partija, kuriam dabar teka veikti nelegaliai. Po atsisaukimu pasirašo Jose Diaz ir Dolores Ibaruri.

Dalis to atsisaukimo tilps "Vilnėis" kalėdiniam numerij.

Admirolas Nomura paskendo šypsenose, heskalbedamas su Amerikos ambasadorium J. Grew. Ta Japonija tokia eca, kad didesnės cacos pasaujly nera.

SUOMIJOS DIPLOMATAI ŠNIPAVO ANGLAM MASKVOJ

Maska, gruod. 19. - Sovietų vyriausybės laikraštis kalbedamas apie suomius baltvydėčius iskėle viešumon faktą, kad jie ne tik leido Suomijai paversti i Anglijos karinę bazę prieš Sovietų Sąjungą, bet ir patys šnipavo anglų imperialistam prisidenge "diplomatų" pareigom.

Laikraštis smulkeningai nurodgs kaip anglai veikė Suomijoje ir Suomijos vyriausybės vardu simule i Sovietų Sąjungą suomius ir anglus šnipus ir žolotuosius, sako:

"Dar tik aną savaitę tulas suomis diplomatas Holsti pasirode Genevos debatorių draugijos sucijoj (Tautų Lygoj), pasivadinę "Suomijos atstovu." Holsti vardas atgavima daug senų prisiminimų."

Anot laikraščio, tai tas pats Holsti, kurio vardas žymiai figuruavo anglų-suomijų šnipų byloj Maskvoje 1927 metais.

Toje byloje, kaip žinome, buvo parodyta, kad Suomijos nepriklausomybė Anglijos imperialistų saujoje ir kad anglai, o ne suomiai tvarko krašto reikalus.

Vėliau sekusios bylos dar daugiau suomijų "diplomatų" parode Anglijos šnipų rotose Sovietų Sąjungoje.

Argentinos Socialistai Sveikina Sovietiją

Buenos Aires, gruod. 19 d. - Masiniam mitingė Benito Marineti, vienas iš žymiausių vadų Argentinos Socialistų Darbininkų Partijos, didžiavosi Sovietų Sąjungai ir karštai sveikino Argentinos Komunistų Partiją, kaip brolišką partiją klesų kovoje.

"Socialistų Darbininkų Partija," sakė Marineti, "vienintėle socialistinė partija pasaujlye, kuri istaikė socializmo preslyčių, nes jinai niekad nemanė, kad socializmas galimas kultūrin, einant prieš socializmo šalį -SSSR."

COLOMBIA IR VENEZUELA PASIRASĖ NEPUOLIMO SUTARTĮ

Bogeta, Colombia. - Užsienio reikalų ministrai Colombia ir Venezuela respublikų, Pietinėj Amerikoje, vakar pasiraše nepuolimo sutartį. Tai pirma tokia sutartis pasirašyta tarpe Lotynų Amerikos valstybių.

KANADA ISSIUNTE EUROPON PIRMUS BURIUS KARUOMENES.

Londonas. - Šiomis dienomis, kaip rašo laikraštai, nekuriama Anglijos uoste išsodinta pirmieji buriai Kanados karėvijų, atsistųj karliant už Anglijos imperialistų plėtikiskus interesus.

ORAS

CHICAGOJ IR APELINKEJ -debesuota ir šalėliau, gali būti snėgo. Temperatura nukris iki 32 laipsnių. Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:21.

Anglai pargabena jurose suimtus vokiečių jurininkus. Belaisviai bus uždaryti koncentracijos stovyklose iki karo pabaigai.

Estijos Armijos Vyriausias Vadas Atrėmė Imperialistų Melus

Tallinas, gruod. 19. - Estijos armijos vyriausias vadas gen. Laidoner per radio pasakė tautai kalbą. Jisai nuneigė užsienio imperialistų tyčia leidžiamus gandus, buk Sovietų Sąjungai stantai naujus Estijai reikalavimus.

Gen. Laidoner užtikrino tautą, kad Estijos santykiai su Sovietų Sąjungą kuo geriausi. Gen. Laidoner neseniai davo nuvykęs i Maskvą ir kalbėjosi su Raudonosios Armijos žymiausiais vadais, su vyriausybės aukštais pareigūnais ir išvaiziosiant pasimatė su Stalinu.

"Ir nė man, nė per mane vyriausybė niekas iš Sovietų puses nestatė naujų reikalavimų," tvirtino gen. Laidoner. Jisai sakė, Maskvą buvo nuvykęs pasitarti kai kuriais klausimais, išplankusiais iš savitarpinio apsigynimo pakto. Anot generolo, Sovietų Sąjungą patenkino visus jo iškeltus klausimus.

"Tai įrodymas, kad Sovietų Partija iš Estijos nieko daugiau nereikalauja, kaip tiktai gražuos sugyvenimo ir užtikrinimo nepriklausomybės abiem šalim," darė išvadą generolas, kurių laigė tokiais žodžiais: "Dabar, kai mes turim taktininku tokį laikmya, kaip Sovietų Sąjungą, galim būti tikri, kad joks imperialistinis priesas nedrįs Estiją užpulti."

ANGLIJOS DARBO UNIJOS REIKALAUJA GREIČIAUSIAI BAIGTI KARĄ

RAGINA DARBININKUS RENGTI PRIE PASALINIMO CHAMBERLAINO VYRIAUSYBES, KURIA SKAITO TAIKOS IR DARBININKŲ PRIESU.

Londonas, gruod. 19. - Clyde-side mieste įvykusi darbininkų konferencija, kaip sakoma, suportė Anglijos valdneigij klesę. Konferencijoj aiskiausia pareikalauta baigti karą, kurį pripažino imperialistiniu karu.

Kalbama konferencijoj susaūkė Glasgovo unijų centralinė tarjba. Dalyvavo 140 delegatų, atstovavusių virš 100 tūkstantčių organizuotų darbininkų, didieji didžiujom laivų statytojus.

Rezoliucijoj pasakyta: "Šitas karas nėra už laisvę ar už demokratiją karas, bet karas imperialistinio antagonizmo, kuriame darbininkams nepridera dalyvauti." Dėlto rezoliucija griežiaus reikalauja, kad vyriausybė sulaukytų to plėtikiską karą

Kinai Davė Sunkių Smugijų Japonam Siaurės Fronte

Chungking, grd. 19. - Kinijos gynybų karinės jėgos užėmė gelžkelio stotį netoli Putsi miesto, Hupeh provincijoj.

Susirūpinimo metu japonai neteko 800 karėvijų. Kinai pagrobė 126 šautuvus ir 21 lengvus kulkosvaizdžius.

Mušy ties Chungsiang, netoli Hankovo, kinai nudojė 200 japonų ir nužygavo 15 kilometrų arlyn svarbius miesto Topawan. Susirūpinusie kinai atėmė iš prieso 2 tankas, 2 karnokes ir 4 kulkosvaizdžius.

Hooveris Pasiuntė Baltvydėčiam 100,000 Dolerių

New Yorkas, gruod. 19. - Buvyų Jungtinių Valstijų prezidentas Herbert Hoover pasiuntė \$100,000 suomijų baltvydėčiam, kurie dabar degina Suomijos žmonių gyvenamius namus ir pas grobėjų jų turį galena i Švediją.

Pinigus Hoover pasiuntė vardu Risto Rytii, kuris save dar vadina "Suomijos valdžios premieru." Pranešimus helgi nepuštė i kur tos pinigų jisai pasiuntė, kaip jau žinia, Helsingforsė baltvydėčių "valdžios" jau senai nebėra. Esama davinij, kad dalis jų "pareigujų" susikrausė Švedijoj. Hooveris aiskina, kad pinigų pasiuntęs neva kepimui nukentėjusių nuo karo.

Raudonoji Armija Be Sustojimo Eina Centro Ir Šiaurės Fronte

Leningradas, gruodžio 19. - Leningrado karinės srities štabo išleistas komunikatas sako, Raudonoji Armija nužygavo i pietus nuo Pelsamo miesto 100 kilometrų.

Centraliniame fronte, Uklta sektoriuje, pasiekė ir užėmė Kuroso kauną, apie 30 mylių nuo Bothnia užlajos.

Apžvalginis judėjimas, karais parengtas artilerijos apaudymu, eina kitose sektoriuose.

Leningradas, gruod. 19. - Sovietų kariuomenė nesulaukimo eina skersai Suomijų linki Bothnia užlajos, sako Leningrado karinės srities štabo komunikatas.

Kitose sektoriuose susirūpinimo nežymus. Suomiai baltvydėčiams pasitraukdami iš Salnijnarvi sudėgino suomijų gyvenčių visus trobėsius ir gyventojų prievarta išsivėrė. Užsienio koncesionierij mirumius trobėsius neliečė, apart to, kad išdaužė langus.

Rooseveltas Aptars "Graf Spee" Nuskindimui Klausimą

Washingtonas. - Prez. Rooseveltas šaukia kaip šiandien ministrij kabinetu posėdij, kad aptartų karjaujančių šalių karjūjų laivų mušij prašę tecladėm i sužadiską nuskindimam, "Graf Spee".

Kaip jau žinia, Panamos konferencija šiemė prez. Rooseveltu pasiulyto, kurioje įsteigta neutralias zonas Lotynų ir Šiaurės Amerikų krantais, 300 mylių platumu.

Kalbama zona uždrausta karjaujančių šalių kuo laivam užplūdinti. Bet štai Anglijos turis kariniai laivai tv tarim ignora vo ir aną savaitę prie Urugvajus užpuolė vokiečių laivų "Graf Spee".

Alkanos Minios Pačios Pasiėmė Ryzių iš Sanchajaus Sandėlių

Sanchai. - Alkanos kinų minios užpuolė ryzių sandėlius Sanchajuje ir duris išmususios pasiėmė sau reikalingo maisto.

Japonų įsteigta neva kinų valdžios policija be atodairus šaudė alkanus žmones. Nemažai užmista ir suzeista.

RAUDONOJI ARMIJA PASIEKĖ GELŽKELĮ, JUNGIANČI PIETINĘ DALĮ SUOMIJOS SU ŠVEDIJA

PARYZIUS, gruod. 19. - Anglijos ir Francijos bendras karinis štabas vakarykščiame posėdyje Francijoj, dalyvaudant Chamberlainui ir Daladierui, nutarė duoti suomij baltvydėčiam "morale ir medžiaginę" paramą.

Kopenhagen, gruod. 19. - Sovietų motorizuota kariuomenė aprėmė vejasit lėgančius baltvydėčius Arktiko vėsielėliu.

Iš Kirkenes praneša, raudonarmiečiai jau pasiekė Ivalo, 85 mylios pietvakariuose. Iš čia viena raudonarmiečių dalis žyguoja tiesiai i pietus, Greensfors, o kita Arktiko vėsielėli i pietvakarius linki Rovaniemi, svarbius gelžkelių mazgą.

Stokholmo pranešimas sako, treti raudonarmiečiai sulaužė baltvydėčių pasipriešinim ties Kemijarvi ir miestelį paėmė. Kemijarvi raudai apie 90 mylių nuo Sovietų sienos. Iš čia prasideda gelžkelis, lėgantis iki Švedijos rubežaus, prie pat Bothnia užlajos.

Iš Kemijarvi žyguoja i Rovaniemi, kur tikisi sustikiti su atlystančiais iš šiaurės Arktiko vėsielėli kolumna.

Iš Rovaniemi palieka apie 40 mylių iki Bothnijos užlajos ir Švedijos sienos.

Raudonoji Armija kerta Suomij dviejose vietose. Toliau i pietus nuo viršų miestų mėsly eina skersai kraštį kita raudonarmiečių kolumna.

Spėja, kad Anglijos Suzeistas Laivas Nuskenėdas

Buenos Aires, grd. 19. - Lotynų Amerikos respublikose spėjiojama, bene bus nuskenėdas anglų sarvotilavias "Exeter", kuris su klaitis dvim kariniais laivais per 14 valandų kariniais laivais vokiečių laivų "Graf Spee".

Kaip žinia, "Exeter" buvo sunkiai suzeistas. Po mušimų per krepries plaukė prisiglausti i Argentinos uostų Bahia Blanca.

Bet ir po šiai dienai tenai neaplauks. Argentinos vyriausybė išsiuntė lėktuvus jo įstekioti. Lėktuvai sugryžė sakė, niekur nepastebėję. Kas pa spėja, kad laivas gal nuplaukė kur kitur. Tačiau iki šiol iš niekur negauta žinių, kad bent kur jisai būtų buvęs pastebėtas.

Japonija Ketina Nespiri Amerikiečių Iš Kinijos

Tokio, gruod. 19. - Japonijos užsienio reikalų ministeris Nomura painformavo Amerikos ambasadorij Joseph Grew, kad japonai pasiruosia atidaryti Amerikos biznizui Yangtze upęj kelius. Atidarymui kelio data beigi nepažymėta. Ministeris esą dar pazeidėjęs, kad nemėgins išmūsti Amerikos interesus iš Kinijos.

Yangtze upė buvo ir tebėra svarbiausia biznizui susisiekim linija. Nuo 1937 metų taja linija naudojasi vien japonai ir tuo stumia laukan iš šiaurinių Kinijos provincijų kitų šalių imperialistinius interesus.

Nomura ir Amerikos ambasadorius ligai konferavo. Daugiausia kalbėjo prekybos atnaujinimo reikalais. Sausia 26 pasibaigė senoji Amerikos prekybos sutartis su japonais. Japonų spauda teigia, konferencija buvus "konstruktivė" ir esą galima tikėtis "naujos krypties. Japonijos-Amerikos santykiuose."

donorinėjėjų dalis. Jinai pradėjusi eiti iš Suomussalmi - Sovietų rubežaus, siesianči Oulu miesteliu ant Bothnijos užlajos krantu. Šiuo keliu raudonarmiečiai jau nuėję virš 100 mylių. Jei kas nepaprastai sunkus neatsiktis, tai dar šią savaitę šia linija einantį perkins Suomijų pusiau.

Amerika Duoda Suomiam Baltvydėčiam Lėktuvų

Washingtonas, gruodžio 19. - Laikinas karinio laivyno sekretorius Charles Edison vakar patvirtino pranešimą, kad suomiam baltvydėčiam duoduoma 44 vėliausio Brewster tipo bombakėniai.

Edisonas patvirtino ir kitą pranešimą, butent, kad suomiai baltvydėčiai užsakė amunicijos ir kulkosvaizdžių už \$1,000,000.

Kalbami bombakėniai skėdimo patvairausiais ir greičiausiais iš visų karinių lėktuvų gaminimų Amerikoje.

Suomij Senosios Vyriausybės Kai Kurie Nariai Jau Paryžiuje

Paryžius. - Pastaromis dienomis pradėjo Paryžiuje gydytis kai kurie nukėstiesosio amonij vyriausybės nariai. Dėl šlapimtauriu priežasčių spauda jų vardų nepadaudoma, tačiau skelbia su jais turėtus pasikalbėjimus.

Vienas jų esą sukėjęs "L'Empis" korespondentui, kad "rusai nustoję bombarduoti Helsingforsą ir kitus atvirus miestus dėlto, nes Risto Rytii "valdžija" tuose miestuose apgyvendino rusus bėlaisvius." Bet kai kitas korespondentas įtikinamiai parodė, kad vargiai jie turi gori tuzinų raudonarmiečių bėlaisvų, tai tas baltvydėdis suplykęs nūtraukė su spaudos atstovais pasikalbėjimui.

EXTRA

VOKEICIAI PATYS NUSKANDINĖ PUOSNŲ LAIVĄ "COLUMBUS".

Norfolk, Va., gruodžio 19. - Jungtinių Valstijų kruizeris "Tuscaloosa" radiografavo, kad truputį daugiau kaip 300 mylių nuo Amerikos krantų nuskeno vokiečių puosnų keleivinis laivas "Columbus", virš 32 tūkstantų tonų talpos.

Su dideliu kroviniu aliejaus laivas išplaukė iš Meksikos uosto Vera Cruz praėjų ketvirtadienį. "Tuscaloosa" kapitonas esąs tikras, kad "Columbusą" nuskindavios po paties įgula, kad nepaktėti i anglų nagus, kurių karinis laivas sekė nuskindantįjį. "Tuscaloosa" pirsėveža laivo įgula.

Meksikos Aliejaus Darbininkai Gauną Apie Tris Milionus Bonusų

Meksikos Miestas. - Paskutinę šitų metų dieną Meksikos aliejaus darbininkai gaus bonusų \$2,600,000 sumoje.

Aliejaus industriją dabar kėlinojama darbininkų unijų. Iki maitė prieš tai jų kontrolinuo užsienio imperialistiniai koncesionieriai. Vyriausybė koncesionierius nusavino su atlyginimu už investuotus pinigus.

"VILNIS" (The Sun)

LITHUANIAN LABOR DAILY published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English section by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$5.50; six months \$2.75. Chicago and foreign countries \$7.50; six months \$3.75. Subscriptions rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.00; 6 yr. \$1.00; outside of Chicago, 1 yr. \$1.50; half yr. \$0.75.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago, Ill. PHONE, VICTORY 1455 Entered as second-class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Besitarant Su Japonija

Japonijos užsienio reikalų ministeris admiralas Nomura turėjo ilgą pasikalbėjimą su Jungtinių Valstijų ambasadorium J. Grew. Pranešama, kad juodu kalbėjosi labai draugiškai. Japonija sutinkanti padaryti Jungtinėm Valstijom didelių koncesijų.

Jei tikėt pranešimams iš Tokio, tai šis pasikalbėjimas bus pasisukimo punktu Japonijos santykiuose su Amerika. Japonija žada pasiprovoti. Ji sakosi nesikišantis pati viena apžiūti Kinijos rinką. Ji ir Amerikai atkreiptais gerą riekę biznio.

Kas tuoj metasi į akis, skaitant pranešimus apie tą pasitarimą, tai tas, kad apie pačią Kiniją nieko nepasakoma, tarytum ten niek nebūtų. Kaip išrodo, tai Kinija turėtų pasikilti slaptošios diplomatijos auka.

Bile derybos su Japonija, kad ir tai būtų tik derybos dėl biznio, ignoravimas Kinijos nepriklausomybės yra prasižengimas. Amerikos valdžia faktinai nieko nepadėjo Kinijai, o Japonijai ji daug padeda, kad ir netiesioginiai.

Amerikoje yra įtakingų grupių, kurie sutinka aferavoti Kiniją japoniškiems imperialistams. Jie sutinka, kad visa Kinija būtų Japonijos įtakos sferoje. Tokia nuomonė neseniai pareiškė Čicagos "Tribuna." Tai kapituliacija prieš japonus.

Vėdmainiškumas tokios politikos daugiau negu aiškus. Už Finlandijos "demokratijai" tai lieja krokodiliaus asarus, o Kinijos demokratijos tarytum nei nėra...

Generolas Laidoner Atsako

Zinias iš Helsinkio reikia mieruoti mastais, o žinias iš Estonijos tik coliais, bet ir colio joms perdaug.

Estonijos armijos vadas Laidoner šiomis dienomis lankėsi Maskvoje. Tai visai natūralu, nes Estonija jungia su Sovietų valstybe draugiškumo sutartis, tai yra ir daug reikaly, dėl kurių reikalinga pasitarti.

Dėl generolo Laidonerio vizito Maskvoj paskleista net tokių žioplų paskalbū, buk Maskva reikalauja, jog Estonija stotų karan su Finlandija. Tokių ir panašių paskalbū buvo labai daug.

Bet kada generolas Laidoner sugryžo iš Maskvos ir pasakė savo tautiečiams praikalbą per radio, išduodamas raportą iš savo kelionės, tai kapitalistinė spaudoj apie tai buvo pranešta tik keliom eilutėm.

Generolas Laidoner pakartotinai pareiškė, kad Estonijos santykiai su Sovietų Sąjunga yra labai geri, kad Estonija jaučiasi dabar visiškai saugi, kad pasirasytą sutartis pildoma skrupulingai. Generolas Laidoner su pasipiktinimu atmeta skleidžiamus melus, buk Maskva žiurinti į Estoniją, kaip į kokią pastumdėlę.

Savo kalboj gen. Laidoner dar štai ką pasakė: "Zinai, kad yra tokių valstybių, kurioms labai nepatinka mūsų draugiški santykiai su Sovietų Sąjunga. Joms labai patiktų, kad ir Baltijos rytuose prasidėtų kruvini kariniai susiremimai."

Chamberlainai ir Mannerheimai būtų labai daug davę, jeigu jiems būtų pasisekę paplūkyti kraujuose Estoniją, Latviją ir Lietuvą. Bet tų šalių vadovybės nepaklūvo ant jų kruvinos maskėdės.

Čili:

Nors pereinatis metais Čili respublika buvo labai sunkiai nukentėjusi dėl žemės drebėjimo, bet ji jau atsigaivo nuo tos katastrofos nelaimės. Daug eliečiams padeda tas faktas, kad jie turi gerą valdžią, tikrą liaudies valdžią.

Čili nėra bedarbis. Istatymais nustatyta darbo valandos ir algos. Vaikų darbas uždraustas.

Čili pasidarė sau gerą vardą, griežtai atsisakydama pasmerkt Sovietų Sąjungai dėl jos ginčo su finais baltagvardiečiais.

Siuo laiku Amerikoje vieši Čili kongresmanas Justiniano Sotomayer, Paklaustas ką jis mano apie Tautų Lygą, elietis atsakė: "Tautų Lyga panaši į tą seną gerą (kurtizanę), kuri neteko visų savo skaistybių ir todėl pradeda moralizuoti."

Čili fašistai jau kelis kartus mėgino sukilti prieš liaudies valdžią, bet juos greit prirėmė prie sienos.

Wedgewood Apie Finlandija

Didelis kreditas priklauso Anglijos darbo partijos nariui ir vienam iš jos vadų Joshua Wedgewood'ui, kuris griežtai pasmerkė Finlandijos baltagvardiečių valdžią, o ypač budelį Mannerheimą. Kiti Anglijos darbiečiai begėdiškai turinasi prieš Chamberlainą ir gina Helsinkio valdanciją klūk, bet Wedgewood išdryso pasakyti teisybę.

Laiškė, kurį jis parašė liberalų dienraščiui "News Chronicle" Wedgewood sako: "Nei iš žmoniškumo atžvilgio, nei vaduojanties laisvės sumetimais negalima galvėtis, jeigu įvyks permainos, kurių pasekoje Mannerheimas bus pašalintas."

Toliaus savo laiškė Wedgewood pasakoja, kaip budelis Mannerheim skerdė Finlandijos žmones 1918 metais ir vėliau, kaip laisva Finlandija buvo pasriuvus kraujuose.

Wedgewood dar tiek įsimena: Gegužės 29 diena, 1919 metų, jįsai sakęs prakalbą Britanijos parlamente, kaip Mannerheimas nuslopinio laisvą Finlandiją ir jos legalę demokratinę valdžią. Tuomet net konservatyviai parlamento nariai buvo tiek pasipiktinę generolu Mannerheimu, kad kada jis norėjęs atvykti į Angliją, tai jam nebuvo duota leidimas.

O šitokius svarbius dalykus, kaip šitas darbiečių vado pasisakymas prieš dabartinę Helsinkio valdžią kapitalistų laikraščių šlepa. Šlepa tokius dalykus ir menševikiškos "Naujenos" ir kiti tos rūšies laikraščiai. Bet teisybė paims viršų. Teisybė negalima paslėpti.

Finai Pažysta Savo Nevydonus

Minneapolis ir Superior, Pacifico pakraščio miestuose ir New Yorke, Baltimorėj ir Massachusetts įvyko finų susirinkimai, kuriuos susaukė Amerikos Finų Federacija, skaitlingiausia finų organizacija Amerikoje.

Visuose tuose susirinkimuose priimtos rezolucijos už finų liaudies valdžią, kuriai vadovauja Otto Kuusinen.

Daugelis finų turėjo pabėgti iš savo tėvynės, kuomet ten siautė baltojo teroro smėkla. Daugelis jų atvyko Amerikon, bet su savo giminėmis jie niekad nenutraukė ryšių. Retas kuris finans nėra gavęs laišku iš savo tėvynės, prašant pinigų ar kitokios pagalbos. Finų biudneuo menė nekencija tu ponų, kurie sudaro baltąją valdžią.

Tktaai labai maža dalis Amerikos finų, tie, kuriems pasisekė pralobti ir kurie sudaro buržujų sluoksnį, stoja už dabartinę Helsinkio valdžią, o milžiniška finų didžiama prieš tą klūką.

Minneapolisio finų susirinkime priimta rezolucija, kurioj pasakyta: "Kuusineno valdžia yra viltis ir idealas kiekvieno tikro fino, kuris nori savo šaliai tirti pros nepriklausomybės, kuris nori taikingu ir harmoniškų santykių su didžioju kaimynu—Sovietų Sąjunga."

Jus nerasite žinių apie Amerikos finų darbininkų ir smulkiųjų biznierių susirinkimus didžioje buržuaziniuose laikraščiuose. Tokios žinios šlepiamos, nes jos pavojingos.

Dar prieš karą Daladiero valdžia pradėjo areštuoti komunistus ir uždarė žymiausius komunistų laikraščius. Dabar reakcija dar labiau įsigalėjo.

Areštuojama unijštai, o kaip vėliausios žinios sako, jau areštuojami ir katalikai, kurie išdryso pasisakyti už taiką. Tarpe suareštuoty yra du kunigai Philipp Vernier ir Henri Roser.

Uždarytos beveik visos bedarbių organizacijos.

Žmonės dabar vistar kalbą, kad tiktaai komunistai pasirodė gerais kovotojais ir liaudies teistų gynėjais.

APŽVALGA

KAS JI ISKRAUSTYS?

Katalikiškas "XX Amžius" svarsto, kaip būtų galima išgyvendinti iš Vilniaus arkivyskupą Jalbžkykovskį, kuris visiškai nesiekaito su Lietuvos valdžia ir tebetiesia lenkinimo propagandą. "XX Amžius" vartoja labai mandagią kalbą, bet jis visgi išdrysta padaryti sekamą sugestiją:

"Didžioji Vilniaus arkivyskupijos dalis yra anapus Lietuvos rybų. Norėdams ją administruoti, arkivyskupas Jalbžkykovskis turėtų reziduoti (apsigyventi) anapus Lietuvos rybų."

Čia, labai mandagioji forma, Jalbžkykovskis siunčiamas į Sovietų Sąjungą. Taip iš teisybės ir turėtų būti, bet kur tas jezuitas tau važiuos pas bolsėvikus, kur bažnyčia atskirta nuo valstybės ir kur jis jau negalėtų politikauti, o galėtų tik potierauti.

Tai kaip kitaip Lietuva galėtų atsikratyti nuo to lenkų reaktionierių propagandisto? "XX Amžius" nobažnaitaria kreipties prie "Apaštalaiško Sosto," tai yra prie popiežiaus. Kauniškiš laikraštis privedžioja:

"Kad ir neprašė staigiai spresiti. Apaštališkas Sostas, reikia būti įsitikinusiems, atsilvėgs į susidarintą nenormalę padėtį."

Štai kad norit situacija: aukštas lenkų dignitorius, su popiežiaus pagelba įrioglintas į arkivyskupo krėslą, ten ir pasilieka besėdis, nors jis yra atviras ir nepataisomas lietuvių tautos priešais. Jis jau pridarė labai daug niekšysčių ir dar daugiau jų gali pridaryti. Bet Lietuvos valdžia, be popiežiaus sutikimo, negali jį išvyti.

Tai kas neigia Lietuvos valstybės suverenės teises: Maskva ar Roma?

IS MELAGIO ISPAZINTIES.

New Yorke "Times" korespondentas Maskvoje, p. G. Gedyje, kuris labai daug kartų rašė apie "Stalino pasibūciavimą su Hitleriu," (16 d. gruodžio) jau kitaip kalba:

"Nežiūrint draugiškumo sutarties, ligi šiol Sovietų spaudoj negalima atrasti nei eilutės, kuri parodytų draugiškumą Vokietijai. Kaip tik atbulai: naziai turi praryti daug antaganistiškų pareiškimų Kominternio leidiniuose."

Ir toliaus įsiai cituoja vieną Kominterno dokumentą, kuriame apibudinama Vokietijos politika, kaip imperialistinė politika, lygiai taip, kaip Anglijos ir Francijos politika.

Mr. Gedyje taip pat turi praryti savo insinucijas. Bet tokie ponai, kaip Gedyje, pripratę prie tokios praktikos.

Vieną dieną jie rašo vienai, o kita dieną kitaip.

ŽURNALAS "RYTAS."

Is "Momento" tenka patirti, kad Sao Paulo (Brazilijoje) esio lietuvių žurnalas "Rytas." Jo jau išėjo keturiolika numerų.

"Momentas" sako, kad—

"Ryte" yra daug naudingų pasikaltinųjų iš tenyškio lietuvių gyvenimo ir aktualias dienos klausimais."

Gaila, kad mes negauname "Ryto." Pasirupinsime jį gauti, kad davus mūsų skaitytojams daugiau informaciją apie lietuvių gyvenimą Brazilijoje.

KUR VISOS TAUTOS LYGIOS.

Moskovs "Pravda" (9 d. lapkričio) įtalo korespondenciją iš Baltstogės (Bialostoko), kurioje aprašoma Spalio revoliucijos sukurtų minėjimo demonstracija. Demonstracijoje dalyvavo 100,000 žmonių. Galima sakyti, kad visas miestas išdemonstruot. Korespondentas pažymi:

"Demonstrantai neša obalus, išrašytus rusų, baltarusių, lenkų ir žydų kalbomis. Tie obalsiai: Tegyvuoja tautų draugavimui! Tegyvuoja Sovietų valdžiai! Tegyvuoja Lenino-Stalino partijai!"

Prie lenkų valdžios tos tautos pešėsi, ar teisingiau pasakius buvo puidomos. Tik lenkų mažuma buvo privilegijuotoj padėty. Visi kiti buvo kitataučiai, kurie buvo persekiojami.

Dabar visos tautos lygios, visos jos turi lygias teises ir visos jos jaučiasi kaip namie. Buržuazijos valdžia nemanomoma be tautinio persekiojimo. O prie Sovietų valdžios nėra tokio reiškinio, kaip tautų persekiojimas.

Dangaus Sutemos

Žiūri liūdno akys Iš liūdno dangaus Ir pavydi žemei Bundančio žmogaus.

O nuo žemės kyla Maldos ir kelksmai, Žemėj žydi kraujas, Vargas ir skausmai.

Kažkas įšeko dievo, Laimės amžinos, Bet skriauda užgniauzia Žodžius aimanos.

Ak, dangus negirdi Merdinčio skausmuos. Rodyk karštą širdį, Sako, tai—akmuo...

Mielas vargo broli, Sesė mylima, Mus visus gaivina Žemės šiluma.

Žemėj pasigūsti Tu visad gali, O dangaus svajonė Taip toli, toli!...

Jis liūdnai aptemęs, Rūstus ir baugus, Nes prie žemės veido Glaudžiasis žmogus.

Tad nelauk stebuklo— Jis tau nepadės; Čia įšekok sau laimės, Meliės ir širdies.

Žemė—tai paguoda Ir viltis žmogaus. Tik pirmyn pro juodas Sutemas dangaus!... M. Tamašauskas. ("L. M.")

PEORIJOS, FARMINGTONO IR CANTONO LIETUVIŲ GYVENIMAS IR VEIKIMAS

Peoria, Ill., yra nedaug lietuvių, apie 50 šeimynų. Tačiau noru jie yra pasisklidę, o vilti tiek sugelba veikt pažangos vystimui. Čia yra keletas pažangių amerikiečių lietuvių, kurie gražiai darbuojasi. William White, jo žmonos brolis Puckauskas ir Petras White, visi priklauso prie organizacijų. Taipgi Kazlauskai, irgi amerikiečiai, prisideda prie judėjimo. Draugai Sataki gražiai darbuojasi. Taipgi visame kame paduoja D. Savage.

Yra ir daugiau lietuvių, kurie padeda auklėti judėjimą. Dėka viso to, čia yra veikli LDS kuopa.

Yra ir daugiau lietuvių, kurie padeda auklėti judėjimą. Dėka viso to, čia yra veikli LDS kuopa.

Dr. W. Savage turi gražią valgomų daiktų krautuve. White turi valgyklą, niegamus kambarius pakelviams ir minkštų gėrimų užėgą.

J. Janauskas taipgi turi grosernę. Jis yra Lietuvių Piliečių Klubu pirmininkas. Kaip girdeti, klubas mažai veikia. Reikėtų aktyviau klibu pažangos kryptimi.

Saityk sumus neseniai apsigėdė su Anna Lamsbergute, iš Chicagos. Jami žmonės darbuojasi pažangiam judėjimui.

Pas Farmingtono Lietuvos

Farmington, Ill., yra septynios lietuvių šeimynų. Kas čia

domu, tai tas: šioj mažoj kolonijoj yra LDS. Kuopos reikalais rūpinasi J. Račkus. Prie kuopos priklauso 7 nariai.

Farmingtono, apart J. Račkus, gyvena Stanulius, Brenkai, Janauskai, Butkus ir kt. Tėko šiom dienom nuvažiuoti į Canton, Ill., ir teko pasimatyti su tenyškiais lietuviams. Čia gyvena senas "Vilnis" skaitytojas A. Ramokaitis. Senas šio miesto gyventojas Mikalonis užsirašė "Vilni". Taipgi užsirašė "Vilni" Račkusaišienė. Račkusaiški turi du sumus.

Cantone yra mokytoja lietuvaite, šliezytė.

Peoria yra lyg centras šios apieclinkės lietuvių. Farmingtonas stovi nuo Peorijos 22 mylių atstume, o Cantonas 27 mylių. Didesniam reikalui esio lietuvių gal suvažiuoti į Peoria.

Peoria pusėtinai didelis miestas—turi 130,000 gyventojų. Čia yra daug industrijų. Apart traktorių dirbtuvių, geležies liejyklų, yra didžiausias degtinės varymo centras.

Ir pirmiau nemažai darbų davė Peorijoj. Šiuo laiku visai smarkiai veikia čionykščiai fabrikai.

—Baltrus.

ILLINOJUS DAUGIAUSIAI GAVO NAUJŲ NARIŲ LDS VAJUJE

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo arganas "Tiesa" skelbia: Dabar jau visi apskričiai turi savo kreditas naujų narių. Pietinio Illinois Apskričių, bentonietės Gervgždžių pasidarbinavimu, jau turi tris naujus narius. Smarkiausiai kyla chicagietiš Apskričių.

Visi apskričiai, pagal eilę, jau turi sekamą skaitinį naujų narių:

- 1 Massachusetts valst., ... 60
2 Chicago apieclinkėj ... 132
3 Brooklyn-New Jersey ... 82
4 Ohio valstijoj ... 31
5 Connecticut valst., ... 19
6 Pietiniam Illinois ... 3
7 Wisconsin valst. ... 8
8 Pittsburgh apieclinkėj ... 33
9 Centraliniam Illinois ... 10
10 Shenandoah-N. V. Barre... 23
Taigi, Illinois stovi pirmoj vietoj. Viena Chicago gerokai pralenkus Brooklyn-New Jersey apskričių, kuris apima gan skaitlingas lietuvių kolonijas: Brooklyn, New York, Newark, Elizabeth ir kitas.

AUKOS VILNIEČIAMS

Chicago, Ill., ALRK Federalizacija, per sekr. L. Simūtį \$1,850. Šią sumą konsulatui prislātė \$850 pinigais ir \$1,000 vertės Lietuvos Laisvės Paskolos bonais.

Šv. Cecilijos draugija, North Side, per A. Mondękį \$5. SLA 322 jaunuolių kuopa, per J. Julij Berneckę \$205. Šios sumos \$10,85 pelnas likęs iš tam tikslu surašto skoty vakaro, \$10 iš kuopos izdo.

SLA 208 moterų kuopa, per idž. Juzę M. Noršienę \$25. Chicago Liet. Moterų klubas \$200.

Šita auksa kablegrama išsiųsta suselptinui Vilniaus lietuvių moterų ir vaikų. Tai yra pelnas klubo surašto korlavimo vakaro, Brighton Park Progressivų draugijų \$15.15.

Roselandiečių parengimas \$6. Šios dvi auks konsulatui prislātė "Vilnius" redaktorius p. L. Praseika.

Amerikos Lietuvių dukterų draugija, per sekr. Helen Falę \$10.00. Dayton, Ohio, SLA 105 kuopa \$15. J. A. Urbonas \$5. Dr. G. I. Blozis \$2. Smilkesčėn aukom \$8. Po \$1. M. Paupuras, Ig. Gu-

Teisybė, pietiniam Illinois dar mažai gauta, bet ten ir sąlygos nelengvos. Centraliniam Illinoisje sąlygos geresnės, bet dar čia permaži gauta.

Chicago taipgi stumia ir Pennsylvania valstija, kurioje lietuvių yra daugiausia. Bet LDS Chicagoje geriau stovi tad ir naujų narių lengviau gauti.

LDS siekia 10,000 narių. Jis busino seimo, 1940 m. Centras pasyrė kuopom kvotas.

Keturios kuopos išpildė savo kvotas—sekamos: 39 St. Louis, Mo. .... 6 112 McKees Rocks, Pa. .... 13 160 N. S. Pittsburgh, Pa. .... 12 168 Kearney, N. J. .... 5 112 kuopa, Chicago, irgi jau baigia kvotą. Kelios kitos taip pat. Bet yra daug kuopų, kurios dar labai toli iki galo kvotos.

Reikia subrusti. Chicago apskričio jaunimas lenktytinuoja su Massachusetts apskričio jaunimu už pirmą vietą vajuje.

Subrustikime į darbą. Senas Narys.

žauskas, J. Sakalas, F. Majauskas, Ag. Kavaliauskienė. A. Vilnaitis; po 50c.: K. Znamenskas, A. Mešaišienė, V. Adomaitis, K. Paulauskas. Šią \$300 sudėtinę auką konsulit prisiuntė daytonietis J. A. Urbonas.

Los Angeles, Calif., Lietuvių Laisvės klubas \$10. Pavienij klubo narių suaukula \$5.

Šias californiečių auks konsulatui prisiuntė p. K. Lubinas. Viso auką \$2,177.00.

Už visus auks konsultatus mumsirdžiai dėkoju savo ir vilniečių vardu. Vilniaus ir kitos auks Lietuvos išaugtas be kokių išskaitų. Kiekvienas konsulatui pristatytas centas eina Lietuvos ir tenka vilniečiams.

Lietuvos Konsulatas, 100 East Bellevue Place, Chicago, Illinois.

IŠ LIETUVOS

Kaunas. — Lietuvoje kreipiamas daug dėmesio tinkamai remti ir kredituoti pramonę. Tam tikslui šiuo metu steigiamas pramonės bankas.

New Yorkas. — Į generalinį konsulatą jau suplaukė Amerikos lietuvių auką vilniečiųaukų selpti \$3,051.66.

CUSTER, MICHIGAN

ALDLD 218 kuopos susirinkėms atsibuvo 10 d. gruodžio. Kuopos reikalus apkalbėjus, buvo pakeltas klausimas apie 10 Apskričio likvidavimą. Buvo leista balsuoti ar 10 Apskričių palaikyti ar likviduoti. Vienhalsiai nubalsavo, kad reikia apskritis palaikyti.

Tai, mano supratimu, draugai fermeriai gerai padarė, kad nubalsavo apskričių palaikyti.

Dabar kelis žodžius apie 10 Apskričio valdybę. Draugai, kodėl jūs nesurengėte prakalbų maršrutu šiemet? Toks svarbus momentas, žmonės sujūdę, daug svarbių nuotikių įvyksta. Žmonės nežino tikros teisybės. Jūs didesnėse kolonijose turėjote prakalbą, o mes mažosios kolonijos neturėjome. Mus, draugai, uskriaudėt. Jūs, draugai, didelę skriaudę padarėte mūsų mažom kolonijom, kad nesurengėte prakalbų maršrutu. Dabar jau pėveltu daryt prakalbų maršrutą. Pas mus, ant fermų, žiemos laiką negalima prakalbų rengti, kelius užstoja, žmonės negali atvažiuoti į prakalbas.

Kaip karas prasidėjo Europoje, tai buvo liškų pakilė kainos fermų produktų. Fermeriai buvo nudžiugę, kad gaus geresnes kainas už savo produktus. Bet neilgai tas džiaugsmas buvo. Dabar viskas atpigo, kainos nupuolė ant visko. Kiaulės labai pigios, fermeris gauna 5 centus už svarą gyvos kiaulės.

Oras labai gražus buvo iki šiol. Fermeriai galėjo apsiarti laukus, buvo ilgas ruduo.

J. Juodaitis.

Waterburio Lietuviai Neuzmiršo Vilniaus Ir Vilniečių

Waterbury, Conn.—Lapkričio 2 d. SLA 11-tos kuopos susirinkime tapo sumanyta, kad suverti komitetas Vilniaus krašto Lietuvius suselpti. Išrinkta komisija atsišaukė į visas Waterburio lietuvių draugijas. Tas tapo padaryta.

Gruožio 6 d. susirinko nuo 7 draugių 23 delegatai ir suvertė komitetą po vardu Waterburio Lietuvių Komitetas Vilniaus Kraštui Šelpiti. Į komitetą įėjo ir Am. Liet. Kongreso skyrius. Šitas komitetas atstovauja apie 2,000 suviršom narių.

Į šitų komitetą katalikų Federacija atsisakė prisidėti, o mišninioj Federacijoj visos katalikškos draugijos priklauso. Taigi katalikų nėra šitame komite. Delei kokios priežasties tas įvyko, sunku pasakyti. Katalikai vieni rengė prakalbą, kurios įvyko 17 d. gruodžio.

Komitetas išrinktas iš 7 žmonių: pirmininkas, du vice-pirmininkai, sekretorius, išdalininkas, du izdo globėjai ir trys korespondentai. Nutarta pagaminti blankas delei aukų rinkimo. Nutarta surengti masinį mitingą, kuris įvyks 21 d. sausio, 1940 m. Svejetainė paimta 48 Green st., Waterbury, Conn. Kalbės F. J. Bagočius, daktaras Venčius, D. M. Solomuskas ir Lietuvos konsulas. Dainuos Aido Choras ir Vilijos Choras.

Korespondentas J. Strižauskas.

"VILNIES" VAJAUŠ ŽINIOS

Per dvi dieni vajaus padaugėjo apie 12,000 punktu. Remeikienė jau vėl pralenkė Andriulienė. Juška gerokai paaugo, bet Dočkienė su Strumilienė vis dar stovi pirmoj vietoj.

Abekas net 210 punktu aukščiau pakilo. Klikiuienė 104 punktais paaugo. Slavinskienė irgi 135 punktais pakilo. Pakilo ir keletas kitų. Prakupas stovi ant vietos. Vajus jau artinasi prie pabaigos. Visi subruskėte bent šiomis dienomis padirbėti.

Siandien vadininkų slovis:

A. Dočkienė ir H. Strumilienė, Cicero, Ill.	2,300
St. Juška, Chicago, Ill.	2,236
V. Andriulis	2,025
O. Remeikienė, Chicago, Ill.	1,891
U. Andriulienė, Chicago, Ill.	1,620
G. Prakupas, Chicago, Ill.	1,000
F. Abekas	891
V. Raudzevičius, Chicago, Ill.	650
M. Klikiuienė, Springfield, Ill.	649
J. Gugas, Detroit, Mich.	639
Mary Budgin, Detroit, Mich.	540
L. Pruseika, Chicago, Ill.	516
A. Daukša, Grand Rapids, Mich.	514
P. Zemaitis, Detroit, Mich.	480
K. Lawdanskas, Rockford, Ill.	452
A. Mačys, Detroit, Mich.	408
P. Puodžiūnas, Chicago, Ill.	404
J. Vasiliauskas, Detroit, Mich.	392
M. Valenta, Cleveland, Ohio.	384
Kenosha, Wisconsin.	370
D. Slavinskienė, Rockford, Ill.	351
J. Jukelis	319
J. Paulauskas, Waukegan, Ill.	280
L. Kvietinskienė, Westville, Ill.	250
A. Vaižekauskas, Maywood, Ill.	218
E. Sklerienė, Cleveland, O.	212
A. Mikėlonis, Gary, Ind.	203
A. Garšinskienė, Chicago, Ill.	188
J. Šiubelka, Chicago, Ill.	183
E. Barskietienė, Chicago, Ill.	174
G. Rubas, Middlefield, Ohio.	156
P. Seduikis, Chicago, Ill.	136
F. Luy, Cicero, Ill.	135
T. M. Russ, Grand Rapids, Mich.	132
C. Kiselis, Racine, Wis.	158
F. Vilkas, Wilmerding, Pa.	128
Eva Simanaušienė, Cleveland, Ohio.	128
L. Bieliauskas, Chicago, Ill.	124
S. Pečiulienė Sheboygan, Wis.	121
F. Zukas, Scottville, Mich.	110
Michigano Fermeriai	110
K. Bagdonas, S. Bend, Ind.	96
J. D. Bendikaitis, Chicago, Ill.	95
M. Mekšrienė, Chicago, Ill.	90
J. Skerston, St. Louis, Mo.	88
P. J. Martin, West View, Pa.	88
P. Plungis, Cleveland, O.	84
S. Tvarijonas, Detroit, Mich.	84
Sophie Willis, Chicago, Ill.	78
M. Slančauskienė, Roseland.	76
J. Gelgaudas, Chicago, Ill.	69
J. Girdžius, Christopher, Ill.	62
J. Nausėda, Detroit, Mich.	60
S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa.	44
J. K. Alvinas, Detroit, Mich.	44
F. Kontenis, Batavia, N. Y.	44
P. Kleviačka, Kewanee, Ill.	42
J. Urbonas, Pittsburg, Pa.	40
J. Ramanauskas, Minnersville, Pa.	40
J. Mažeika, Pittsburg, Pa.	40
S. K. Mazan, Cleveland.	40
G. Kunsky, Benton, Illinois.	40
J. Chuplis, Springdale, Pa.	34
G. Palton, Auburn, Ill.	33
D. Rimša, Maywood, Ill.	31
M. Jagminienė, Chicago, Ill.	30
L. Krieka, E. Chicago, Ind.	24
St. M. Liesis, Saginaw, Mich.	22
P. Žirgulis, Rochester, N. Y.	22
A. Dapšis, Detroit, Mich.	22
J. Karsonas, Lowell, Mass.	22
U. Gvergdžienė, Benton, Ill.	20
K. Valaika, Cleveland, Ohio.	20
V. Sandargas, Pittston, Pa.	20
A. Deikienė, Chicago, Ill.	15
V. Sutkienė, San Francisco, Cal.	10
Per "Vilnies" raštinę	3,576
Viso:	27,512

Viso: 27,512

Siunciame Gėles Telegramu į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS — Kvietkininkas
Gėles Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted St., Chicago, Ill.—Yards 7308-9

KADA N ORITE KĄ GERIAUSIO, KLAUSKITE—
SILKES "Senos Tėviškės Skonio"
TRIGUBOS **AAA** SILKES
100% Pienės Rusiškos Smaltz
GERIAUSIOS RUSIJS IR NEAUKŠTESNĖS KAINOS.
Specialė kaina perkant viena.
Bridgeport Fruit & Vegetable Market
3423 So. Halsted St., prieš W. 34th Place
Telefonas: YARDS 1643.

ANGLIJAI VIS DELTO NETEKO VOKIEČIŲ LAIVO PASLAPTYS.

Londonas.—Anglijos vyriausybė nusimūnė delei vokiečių nuskandinimo karinio laivo "Graf Spee". Kaip dabar patiria, anglų norėta kaip nors dasigauti į laivą ir patirti konstrukcijos paslaptis. Bet laivą patys vokiečiai nuskandino.

Sveikinu visus kostumerius ir pažyastamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais. Ačiuojame jums už jūsų kooperaciją su mumis per pereinus metus.

Modern Millwork & Building Supply Co.
VISKAS DEL NAMŲ BUDAVOJIMO.
3006 Archer Avenue Chicago, Ill.
Phone Virginia 1914-15

Užsisakykit Platinimui

Vilnies
KALENDORIUS

1940
METAMS

KAINA 25¢

Prašome visas organizacijas ir draugijas greitai siųsti užsakymus del platinimo "Vilnies" Kalendoriaus 1940 Metu

TURINYS:

REIKALINGOS INFORMACIJOS	Nacionaliai Parkai	110
	Jungtinii Valstijų Prezidentai	127-28
	Didieji Gabrai Amerikoje	135-40
	BELETRISTIKA	
	Eilės	
Mėnesiai ir dienos	Kai Saulė Leidos, St. Jasilionis	29
Metų Laikai	Sėškas Laimėje, Mikų D-as	21
Saulės Utemimai	Ar Ilgi Darf Mišū D-as	26
Sentausi Knygnežn Pasaulyje	Kai Girdis Aidai—Sukilimo, St. Jasilionis	30
Didžiausi Knygnežn Pasaulyje	Naujo Ryto Veidas, St. Jasilionis	33
Jungtinii Valstijų Kongresas	Nebijok! Jonas Kaskaitis	35
Naujoji Dalyba ir Fermeriai	Tvanku, Jonas Kaskaitis	35
Šimmetinis Kalendorius	Kastulio Dainas, Jonas Kaskaitis	49
Metriška Miravimo Sistema	Vaidzdeliai	
Aistumas Tarpe Turp	Dulerio Vezgal, Miškų D-as	31
Kiek Privatole Sverti	Vienas Sovietų Armijos Vadas, V. Višneveki, vertė D. M. Solomaitis	41
Laiko Skirtumas	Geriau Vėliav, Negu Niekados, A. Gilman	97
Faktai Apie Zeme	SVEIKATA	
Kiek Gali Atvažiuoti Emigrantų	Užsimuodijimas Šviniu, Dr. V. A. Simkus	27
Zemogaus Kūno Sudėtis	Vyrų Gyvenimo Pakaita, Dr. J. J. Kaskaitis	51
Apie Apraudą	BIZNIERIŲ IR PROFESIONALŲ PASISKELBIMAI	
Pirmoji Moteris Advokatė	Philadelphia	119-24
Kaip Groti Zeme	Newark, N. J.	125
Turtinčiausios Šeimos	Brooklyn, N.Y.	123
Kokią Dieną Bus Kalėdos	Detroit, Mich.	126-28
Didžiausi Laivai Pasaulyje	Waukegan ir N. Chicago	129
Didžiausi Vandenspuoliai	Grand Rapids, Mich.	136
	E. St. Louis, Ill.	139
	Chicago ir Priemlesčių	131-39
	Chicago Lietuvių Gydytojų ir Dentistų Direktorija	149
	Viršielius piešė Charles Zix.	

STATISTIKA

Amerikos Miestų Gyventojų Skaič.	36
Pasaulio Geležinkelai	65
Kiek Per 10 Metų Žuvo Mairinierii	108
Kiek Amerikoje Dar Neiškastas	
Anglijos	112
Kaip Augo Jungtinės Valstijos	125
Kiek Amerikoje Baityčių	141
Kiek Kur Pagaminta Gelezius	159
ISTORIJA IR GEOGRAFIJA	
Dvidešimti Metų, V. Andriulis	16
Klaipėdos Kraštas, E. R.	22
Cingris Chano Imperija, Dr. A. Petrika	36
Mūsų Vilnius, L. Jonikas	66
Sovietų Sąjungos Ukis, F. Abeokas	75
180 Milijonų Gyventojų Salis, F. Stasukeičis	93

"VILNIES" ADM.
3116 S. Halsted Street Chicago, Ill.

Elektrinis Pečius
Sako: Sveiki su Kalėdomis
Tris Kartus į dieną—
ir daugelii metų!

Automatiškai... Greitai... Švariai... Pigiai!

• Pasveikinkit su Kalėdomis ir duokite savo Motinai proga virti su elektra. Greitumas, švarumas ir laisvumas sutaupeys kelias valandas darbo... O maistą elektra išvirs geriau. Valgis bus daug skanesnis ir malonesnis visai šeimynai, delto kad maistas bus išvirtas su jo natūraliu skysčiu.

Elektriniai pečiai yra parduodami elektros daiktų krautuvsė, hardware, rakanų krautuvsė ir Commonwealth Edison Company.

VIRK SU ELEKTRA

Browderis Kalbės Universiteto Studentam

REAKCININKAI NORI NELEISTI KOM. PARTIJOS SEKRETORIUI KALBĖT.

Sausio 17 d. Earl Browder, generalis Komunistų Partijos sekretorius kalbės Mandell Hall, Chicagos Universiteto salėje. Reakcininkai subrūzdė neleistai jam kalbėti. Jie vardū Veteranų Užsienio Kary skyriaus, reikalauja universiteto valdybos uždrausti Browderiui salę, kad jis negalėtų kalbėti studentams. Jie taipgi kreipėsi į Universiteto prezidentą Robert M. Hutchins. Browderio gynyminį mitingą įvyks gruodžio 22 d., Peoples Auditoriume, kalbės: Jack Johnstone, Browderio Gynimo Komiteto pirmininkas. Gil Green, JKL prezidentas, iš New Yorko.

EARL BROWDERIS

CICERO ŽINIOS

Lietuvių Savininkų ir Politikos Klubo Veikla.

Klubas jau veikia per daug metų ir yra daug geru nuveikęs pagerinimui savo apskrčio gyvenytį reikala.

Dabartinio laiko klubas užsiėmęs darbu, ypatingai reikalauja daugiau šviesų šioj mieste daly. Mat, miesto politikariai duoda daugiau šviesų kur gyvena turtingi žmonės, o Grant Works distrikte gyvena biednieji, tai čia nekvepia domas.

J sekantį mitingą nutarta pasaukti visininkai iš miesto, kuris turės paaikinti, kodėl šitas distrikts negali turėti šviesos ant gatvės, lygiai kaip kitur?

"Vilnius" Kalendorius

Dienraščio "Vilnius" seninis kalendorius 1940 metams jau atspausdintas. Skaitytolai gausna veltui; Chicagoje jau išvežiojamas ant standy, kurie perkali laikraščių ant standy, gali gauti kalendorių ten. Kitiems bus pasiųsta paštu.

ROSELANDO ŽINIOS

LLD 79 KUOPA

Jau kapitalistų klesė per savo agentus galanda litis, kad sužaloti visą progresyvią judėjimą ir tuomi darbininkus disorganizuoti. Arestavimas ir teismas Browderio ir kitų, sukėlė nemažą rūpestį pas LLD narius ir valdybą.

Serėdos vakare, 7 valandą, 20 gruodžio, visi nariai bukte priešmetiniame susirinkime. Aptarsime apsvietos, apsigynimo ir bedarbių reikalus. Pakalbėsime apie besiantinanti draugijos 25 metų jubiliejų. Susitapsime J. Piniką ir LLD kuopą. Išrinkime naują 1940 metams valdybą. Po susirinkimo padraugausime. Organizatorė Z. Klibienė.

Visi, nepamirškite sekancio susirinkimo.

Valdyba išrinkta visa perėytų metų. Piram. J. Areska, vice-piram, Andriauskas, rast. Stankevicia, turtų rast. G. Pocius, ižd. Karkauskas, izdo globėjas: Tumavicia ir Bakutis, korespondentas M. Butvilva.

Paukaupta \$5.00 del Vilniaus nukentėjusių lietuvių. Pinigai pasisųsti konsului Daužvardžiui.

Nutarta surengti žaislų parętam išrinkta darbštų komitetas.

Taigi, klubo darbuotė gan plati. —Korespondentas M. B.

Keli Žodžiai Apie Rutos Draugystę

Rutos Draugystę per kiek laiko buvo kaip ir užmiršta. Kai kurie gal pamana, kad jos ir nebėra. Ne, ji tebevyvuoja, nors nariais žymiai sumažėjo, turi apie 75.

Gruodžio 13 d. draugystė laukė susirinkimą Hollywood Inn salėje. Valdyba 1940 metams išrinkta ta pati, ką siemet yra, tik korespondentas naujas—Jonas Doveika, sugryžęs iš Grand Rapids, Mich.

Buvo nutarta pravesi naujų narių gavimo vaju, gauti narių tarp 25 ir 35 metų, bet to anžiaus gauta tik 2 narės—Vaisnaušienė ir Šušienė. Taipgi gauta dar dvi moterys—Tamsionienė ir Radauskienė, pirmoji 38 m., pastaroji 40 m.

Gauta taipgi du vyrai, John Doveika ir Bušas.

Rutos Draugystėje buvo apie 500 narių, o dabar yra tik 75. Daugiausiai kalta depresija—vienai kitur išvažinėjo, kiti išsibraukė. Kai kurie taipgi aplėdo draugystę dėlėi dviejų narių nesukallamumo.

Valdyba pavaišino narius skatiniais užkandžiais ir gėrimais. Teisybė, nariai irgi prisėjo ir taip vaišinosiems iki 3 val. ryto. Lai gyvenioja Ruta!

—Senas Rutietis.

NUO REDAKCIJOS:

Apleidome tą dalį korespondencijos, kur kalbama apie tų ly vryų metų pasimažinimą, nes tatali galėtų sukelti bereikalingų vaidų.

Roselandiečiam Svarbu

Šį vakarą (gruodžio 20 d.), Lietuvių Darbininkų svietainėje, 10413 S. Michigan ave. bus labai svarbus susirinkimas ir parė ALDLD 79 kuopos.

Rinkime kuopos valdybą, taipgi aptarsime svarbius veikimo planus.

Po susirinkimo bus gražus pasilinkaminimas. Nors dar savaitė iki kalėdų, bet šis vakaras vienatinis liuosas tam tikslui vakaras. —V.

Jau Užmušta 702 Žmonės Chicagoj

Siemet Chicagoje automobilių nelaimėse jau užmušta 702 asmenys, o visam Cook apskrityj užmušta 924 asmenys.

Tai jau pralenkta pernykštės nelaimės 9 gyvastimis. Automobilistams reikia labiau saugotis. —R.

Margučio Radio Programas

Perėytį antradienį klausiausi "Margučio" radio programą. Netikėtai pasigirdo Antano Kvedero balsas. Vanagaišis paaiškino, kad jis atvažiojo iš Detroito pasiimti savo žmogą.

Kvederas, kaip dainininkas, nedaug geriau pasirodė už Ališauską, kuris buvo atvažiavęs į "Margučio" parengimą. Nežiūrint į Kvedero balso techniką, dainuojant trio (Vanagaišis, Kvederas ir Kvederienė), jis išėjo tris kartus iš savo dainuojančios dalies. Duetai dainuojant su Vanagaičiu buvo kiek geriau. Bet žiūrint į šių laikų progresą, jų dainavimas tol atsiliks.

Nedyvai, kad lietuviskos įstaigos (valgyklos) drovisi atidaryti radio, jeigu ten randasi savitumai kostumerių. Jau keliose vietose man leko prašyti, bet jie apsižvalgė atsisakė. O išspanų, meksikonų, vokiečių, visur ir vis klauso.

Lenkų radio programai taipgi netinkami, jie per daug skurdūs ir nepakenkami. Vakar vienas pilietis manęs užklauso: "Kurie dainininkai šiandien yra tinkami del radio programų, pagal jusų sprendimo?"

Aš jau daviau tokį atsakymą: "Bartušienė, Darlis, Romanas, Brazuikas, Overlingis, Balsiute, Giedraitienė, Pažarskis, Pečiukaitė, Skeveriuotė, Gricaitė, Kenstaviciene, Juozaitienė, Stogis, Diežienė, Dočkienė, Abekienė, Sadauskas, Pečiukaitis, Saponis (jo balsas biskį aplėistas), yra ir daugiau, bet jų aš negirdėjau. Tarutis, Čiapas, Zabukienė, Kaminskas ir Staponaviciene turi lėta balso virpėjimą, tai su aukščia mietais dainininkais jų negrupuoju. Taipgi yra pradinį dainininkų, kurie neturėty dar veržtis į radio dainavimą. Jeigu taip būtų daroma, sugrupuojami tinkami dainininkai, tai galėtų klausyti ir svetimtaučiai".

Žinoma, Vanagaišis kada galėtų tik savo bankiete dainuoti: "Mūsų Lietuvių jau prisvo raudonų šarūnų", o ne dainuot su Barbara Darlis ir Kvederiene. Kiti dainininkai negali jo šurpauš-zalio dainavimo pataisyti. Laukuose, sakoma, visi gali dainuoti, bet ne tarpe tobulų dainininkų.

Kartą Detroito a.a. Mikas Petruskas pasakė Vanagaičiui: "Nedaryk mūsų tautai krivdomos, sarmatos, paigu nori dainuoti, tai linkin balsą, atek pas mane, aš pamokinsiu".

Todel jo dainavimas pasiilko "valio". Kas gieda dievui, ta kada kartu melždžiasi, nors ta melda ir nesirdinga. —Patyrys Dainininkas.

REDAKCIJOS PRIERASAS:

Negalima sakyti, kad visi lietuvių radio programai prasti. Jų yra gerų.

Kai kurie lietuviški programai, teisybė, nedaro gero lietuviams. Juos reikia, gerinti, taisyti.

Skaitykite ir Platinkite Dienraštį "Vilni"

Sav. J. Balėunas Phone Canal 0527

INTERNATIONAL FUEL OIL CO. 2236 W. 23rd St., Chicago, Ill.

Geriausia Alyva Kūru-Pečiam Bolleriam Pigiau. Perkant: 150 gal.—7 1/2 c. galionas 100 gal.—8c. galionas METER SERVICE

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

JUSTIN MACKIEWICH, Pres. Val. 9 iki 5. Ser. 9 iki 12 Sub. 9 iki 8 vak.

CRANE COAL COMPANY

5332 South Long Avenue — Telefonas PO8ismouth 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, perkant 5 tonus ar daugiau..... \$7.65

PETROLEUM CARBON COKE, perkant 5 tonus ar daugiau..... \$7.75

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—FEMALE PAJIESKAU merginos namu darbu, prie mašos šėlynos, kuri gali gaminti valgi. Pagaudėjiam, kad gyventu ant vietos. Palaukite telefoną: Victory 6485. (20-21)

BUSINESS CHANCE BUCERNE IR GROSERNE pardavimui gera vieta, gerai žinoma. Regda tik 390 j. metrai, Pakama jų \$1,500. 108 S.4th St., Waukega, Ill. (20)

SU NUOSTOLIU parduodu maisto KAUOSTU. Kaina tik \$475. 5129 S. Paulina St. (20-21)

FARM FOR SALE UKK—36 akrų žemės, 50 vntų, daržų (rankiai). Gyvenimui nauja būgvalų pilnai įrengta su rakandais. Kaina tik \$1,600. Schwartz, Box 143, Jessup, Georgia. (20)

PARDAVIMUI delicatessen ir mokulniamis mažuoti. Gyvenimui kambariui užpakaly ir flatas 6 kambarių viršū. H. Borzello, 736 Highland Ave., Oak Park, Ill. (20)

Išvaizavo į Florida Kalėdas Praleisti

Bella ir Wally Pozer'itukai išvažiavp su motina į Miami, Florida ir bus ten per kalėdų švenčias.

Pozeriukai lanko universitetą Indianoj, o Pozerintė taipgi eina universitetą Chicagoj.

Jie dabar turi porą savačių atostogų. —Rep.

Mr. ir Mrs. Mike Tarutis New Century Tavern

3149 S. Halsted Street Chicago, Illinois

Kur Joki, Gedimintai? Pas Mike Taruti Bridgeportan.

PASTOVUMAS

Tą liudija įstaigos 44-rių metų gyvavimas. Ši bendrovė, kaip mūsų tauta, yra įsteigta ant namų kurie yra savininkų apgyventa. Neteiseta sąsąnsa visos tautyvi savo pinigūs.

ISIGYKITE NAMŲ PER MŪSŲ LENGVO ISMOKĖJIMO PLANA, ANT ILGŲ METŲ!

KEISTUOJ LOAN & BUILDING ASS'N. NO. 1 3236 South Halsted Street Tel. Calumet 4118 Indliškai kiekvieno tauptytoje aprausti iki \$5,000 Federalinėje įstaigoje.

DeLuxe Restaurant

3502 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

Užeję persitiksinsite, kad geriausia vieta valgyti Bridgeporte. Anna, Tillie ir Amelia, Sav.

TURTAS VIRŠ \$4,000,000.00

Atsargos Fondas - - - \$275,000.00

Dabar mokame 3 1/2% Už Padėtis Pinigus. Duodam Pas-kolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

JUSTIN MACKIEWICH, Pres. Val. 9 iki 5. Ser. 9 iki 12 Sub. 9 iki 8 vak.

ANELIA K. JARUSZ

Physical Therapy & Midwife

visą savaitę randasi 6630 S. Western Avenue, Chicago, Ill.

Medicinos Daktarai

Dr. A. K. Rutkauskas GYDYTOJAS 4422 S. Western Avenue KASDIENA Nėdėliomis pagal sutartį Phone Virginia 3316

DR. V. A. ŠIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS Pritaiko 3343 S. Halsted Street

A. Montvid, M. D. West Town State Bank Bld. 2400 West Madison Street

DR. STRIKOLIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue

DR. BERTASH 756 West 35th Street

DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street

DR. A. K. BUTKO LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue

DR. C. Z. VEZEL'S DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue

DR. G. SERNER Lietuviš Akijų Gydytojas

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

ANELIA K. JARUSZ Physical Therapy & Midwife

"VILNIES" BANKIETAS

SAUSIO (JANUARY) 14, 1940

6:30 Valandą Vakaro Lietuvių Auditorium

3133 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

Idomus programas ir gera orkestra šokiams. Pirmas "Vilnius" Bankietas. Šiame bankiete bus pagerbti visi vajininkai ir vajininkės ir jiems dovanos įteiktos. Tikietas 75 centai iškalno, prie durų \$1.00.